

DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Veaceslav Popa,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Popa împotriva Primăriei municipiul Chișinău cu privire la încasarea penalității de întârziere, a sumelor de compensare a pierderii unei părți din salariu, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 09 septembrie 2016, Veaceslav Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău solicitând încasarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale reținute în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, achitate la 24 august 2016, a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, în legătură cu încălcarea termenelor de plată, achitate la 24 august 2016.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 09 ianuarie 2007 a fost angajat în funcția de specialist principal în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun. Chișinău. Prin cererea nr. P-4909/3/13 din 11 iulie 2013 a solicitat acordarea concediului de odihnă începând cu 12 iulie 2013, cu ulterioara demisie. La 25 iulie 2013 a expediat pârâtului cerere de retragere a cererii de demisie, care a fost recepționată la 26 iulie 2013. La expirarea concediului de odihnă, la 09 septembrie 2013, s-a prezentat la locul de muncă, unde a activat pînă la data de 20 septembrie 2013. Anume la această dată, Serviciul resurse umane al Primăriei mun. Chișinău i-a adus la cunoștință dispoziția nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 „Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă și încetarea raporturilor de serviciu, prin demisie, ale lui Veaceslav Popa”, fiindu-i eliberat și carnetul de muncă.

Totodată, a indicat că prin dispoziția menționată, i-au fost acordate 19 zile calendaristice nefolosite din concediul anual de odihnă pentru perioada 09 ianuarie 2011-08 ianuarie 2012 și concediu anual de odihnă de 38 de zile calendaristice

pentru perioada 09 ianuarie 2012- 08 ianuarie 2012, de la 10 iulie 2013 pînă la data de 06 septembrie 2013. Conform pct. 2 din dispoziție, s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu prin demisie, începând cu 09 septembrie 2013.

Reclamantul a afirmat că la 17 octombrie 2013 a depus cerere de chemare în judecată cu privire la anularea dispoziției nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 și prin hotărârea din 26 august 2015 a Judecătorei Centru, mun.Chișinău s-a anulat dispoziția nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 „Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă și încetarea raporturilor de serviciu, prin demisie, ale lui Veaceslav Popa”, în partea încetării raporturilor de serviciu prin demisie; s-a restabilit Veaceslav Popa în funcția de specialist principal în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun. Chișinău; s-a încasat de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul lui Veaceslav Popa despăgubiri pentru perioada lipsei forțate de la serviciu începînd cu data de 09 septembrie 2013 pînă la data de 26 august 2015 în sumă de 104692 de lei; s-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Veaceslav Popa despăgubiri morale în sumă de 13365 de lei, echivalentul a trei salarii medii lunare; s-a obligat Primăria mun. Chișinău să efectueze în carnetul de muncă al lui Veaceslav Popa rectificările ce rezultă din hotărâre.

Totodată, a precizat că suma de 104692 de lei, conform hotărârii sus-citate, este formată din suma salariilor medii lunare în mărime de 4455 de lei, neachitate în decursul a 716 zile, cuprinse în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015. Suma nominalizată a fost transferată în contul executorului judecătoresc la 24 august 2016. În consecință, de la data pronunțării hotărârii Judecătorei Centru, mun.Chișinău, 26 august 2015 și pînă la executarea efectivă a acesteia, 24 august 2016, perioada de întârziere constituie 1080 zile sau 36 luni. La fel, a specificat că pentru perioada 09 septembrie 2013- 20 septembrie 2013, nu a fost remunerat. Astfel, la 18 august 2016 a depus cererea nr. P-8360/16 privind calcularea sumelor de compensare a pierderilor unor părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată, la care nu a primit răspuns.

La 02 martie 2017, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul a depus cerere de concretizare, solicitând încasarea sumelor de compensare a pierderii unei părți din salariu pentru perioada septembrie 2013- august 2015, în legătură cu încălcarea termenelor de plată, în mărime de 16182,91 de lei, a penalității pentru reținerea salariilor pentru perioada septembrie 2013-august 2015 în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, în total suma de 73763, 87 de lei.

La 29 noiembrie 2016, Veaceslav Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău solicitând încasarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale (4455 de lei) reținute pentru perioada septembrie 2015-august 2016, în sumă de 10807,86 de lei; a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu prin indexarea salariului calculat (4455 de lei) pentru perioada septembrie 2015-august 2016 în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia, în sumă de 481,15 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin hotărârea irevocabilă din 26 august 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău s-a anulat dispoziția nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 în partea încetării raporturilor de serviciu, prin demisie. Hotărârea judecătorească nominalizată a fost executată după expirarea a 12 luni, prin dispoziția nr. 558-dc din 19 septembrie 2016. La 22 septembrie 2016, în temeiul cererii depuse, a fost emisă dispoziția nr. 572-dc privind încetarea raporturilor de serviciu prin

demisie. Potrivit dispoziției menționate, la 05 octombrie 2016 i-a fost achitat salariul mediu lunar pentru absență forțată de la serviciu în perioada 27 august 2015-21 septembrie 2016, inclusiv compensația concediilor nefolosite în perioada 10 septembrie 2013-21 septembrie 2016, ajutorul material prevăzut pentru anii 2014-2016 și indemnizația unică pentru încetarea raporturilor de serviciu. Pentru o perioadă de 12 luni consecutiv cuprinsă între 27 august 2015-21 septembrie 2016 achitarea salariului lunar în mărime de 4455 de lei a fost reținută de către angajator. Astfel, la 13 octombrie 2016 a depus în adresa Primăriei mun. Chișinău cererea înregistrată cu nr. P-8360/2/16, prin care a solicitat achitarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale (4455 de lei) reținute pentru perioada septembrie 2015-august 2016, în sumă de 10807,86 de lei, a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu prin indexarea salariului calculat (4455 de lei), pentru perioada septembrie 2015-august 2016 în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia, în sumă de 481,15 lei. Prin răspunsul recepționat la 14 noiembrie 2016 pârâtul a refuzat soluționarea pretențiilor formulate.

În cadrul ședinței de judecată din 09 februarie 2017, reclamantul a depus o cerere privind majorarea pretențiilor, prin care a solicitat încasarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din 4455 de lei (salariul lunar) reținute în perioada septembrie 2015-august 2016, ce constituie suma de 10807,86 de lei, a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu prin indexarea salariului calculat în sumă de 4455 de lei, pentru perioada septembrie 2015-august 2016 în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia, în sumă de 481,15 lei, a prejudiciului material (venit ratat) suportat ca urmare a imposibilității de a se folosi de salariul lunar în mărime de 4455 de lei în decursul perioadei august 2015-septembrie 2016, în sumă de 7928,42 de lei.

Prin încheierea protocolară din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-au conexasă într-o procedură cererile de chemare în judecată.

La 06 octombrie 2017, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul Veaceslav Popa, reprezentat de avocatul Cristina Ermurachi, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, în final, solicitând încasarea penalității în mărime de 0,1 % din 4455 de lei (salariul mediu lunar) pentru fiecare zi de întârziere, din plățile salariale reținute pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, în mărime de 73763,87 de lei cu titlu de penalitate, în temeiul art. 330 alin. (2) Codul muncii; încasarea sumei de 16182,91 de lei cu titlu de compensare a pierderilor unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, în temeiul art. 253 din Codul de procedură civilă, încasarea sumei de 45229,38 de lei cu titlu de prejudiciu material în temeiul art. 619 Cod civil, pentru imposibilitate de a se folosi de salariu în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, încasarea sumei de 10807,86 de lei cu titlu de penalitate, în temeiul art. 330 alin. (2) Codul muncii, în mărime de 0,1% din 4455 de lei (salariul mediu lunar) pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale reținute pentru perioada septembrie 2015- august 2016, încasarea sumei de 481,15 lei cu titlu de compensare a pierderilor unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia în perioada septembrie 2015-august 2016, în temeiul art. 253 din Codul de procedură civilă, încasarea sumei de 7928,42 de lei cu titlu de prejudiciu material în temeiul art. 619 Cod civil, pentru perioada septembrie 2015-august 2016, încasarea sumei de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Popa împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la încasarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere a plăților salariale, a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu, în legătură cu încălcarea termenilor de plată, a prejudiciului material pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015 și septembrie 2015-august 2016, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Veaceslav Popa și s-a menținut hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru.

La 28 ianuarie 2019, Veaceslav Popa a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural. La fel, a indicat despre încălcarea prevederilor art. 432 alin.(1), alin. (2) lit. a) și alin.(4) Cod de procedură civilă. În acest sens, a menționat că prin examinarea cauzei în instanța de apel în lipsa sa, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO. Or, la 29 octombrie 2018 prin intermediul poștei electronice a depus cerere de amânare, invocând imposibilitatea participării la ședința de judecată numită pentru examinarea apelului, deoarece la 30 octombrie 2014 ora 14:00 urma să participe în cadrul Judecătoriai Bălți, sediul Fălești, la examinarea cauzei la cererea introductivă depusă de SRL „Carpediem” privind intentarea procesului de insolvență, în calitate de reprezentant al debitorului. În confirmarea acestui aspect, a anexat încheierea Judecătoriai Bălți, sediul Fălești din 30 octombrie 2018, care atestă participarea sa în ședința de judecată. Deși, a depus cerere de amânare, instanța de apel a indicat precum că participanții la proces nu s-au prezentat din motive necunoscute, fiind înștiințați legal despre data și ora și locul examinării cauzei, considerând posibilă examinarea cauzei. Din textul deciziei rezultă că instanța de apel nici nu a examinat temeinicia/netemeinicia cererii de amânare.

De asemenea, a indicat că legislația națională prevede că procesele civile se desfășoară în baza principiului contradictorialității.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 30 octombrie 2018, iar Veaceslav Popa a declarat recurs la 28 ianuarie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei la 29 noiembrie 2018 prin scrisoarea de însoțire (Vol.II, f.d.31), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent. Astfel, recursul declarat la 28 ianuarie 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Veaceslav Popa și va casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Din dispoziția art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă se distinge că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform materialelor cauzei, instanțele ierarhic inferioare, au reținut că prin hotărârea din 26 august 2015 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău s-a anulat dispoziția nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 „Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă și încetarea raporturilor de serviciu, prin demisie, ale lui Veaceslav Popa”, în partea încetării raporturilor de serviciu prin demisie; s-a restabilit Veaceslav Popa în funcția de specialist principal în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun. Chișinău; s-a încasat de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul lui Veaceslav Popa despăgubiri pentru perioada lipsei forțate de la serviciu începând cu data de 09 septembrie 2013 până la data de 26 august 2015 în sumă de 104692 de lei; s-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Veaceslav Popa despăgubiri morale în sumă de 13365 de lei, echivalentul a trei salarii medii lunare; s-a obligat Primăria mun. Chișinău să efectueze în carnetul de muncă al lui Veaceslav Popa rectificările ce rezultă din hotărâre (Vol.I, f.d.44-47).

Drept urmare, prin dispoziția Primarului municipiului Chișinău nr. 558-dc din 19 septembrie 2016 „Despre executarea hotărârii Judecătoriei Centru privind restabilirea în funcția publică a dlui Veaceslav Popa” s-a dispus restabilirea lui Veaceslav Popa în funcția deținută anterior de specialistul principal în cadrul Direcției asistență juridică, începând cu data de 09 septembrie 2013 (Vol.I, f.d.48).

Prin dispoziția Primarului municipiului Chișinău nr. 572-dc din 22 septembrie 2016 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu prin demisie ale lui Veaceslav Popa” s-a dispus încetarea începând cu data de 21 septembrie 2016 a raporturilor de

serviciu între autoritatea administrației publice locale și specialistul principal în cadrul Direcției asistență juridică, dl Veaceslav Popa, prin demisie din propria inițiativă, conform art. 65 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și art. 85 alin. (2) din Codul muncii. Totodată, s-a dispus ca direcția management financiar urmează să achite lui Veaceslav Popa salariul mediu lunar pentru absență forțată de la serviciu pentru perioada 27 august 2015-21 septembrie 2016; să efectueze calculul definitiv al salariatului pentru concediul de odihnă anula nefolosit pe perioadele 10 septembrie 2013-08 ianuarie 2014 (12 zile calendaristice), 09 ianuarie 2014-08 ianuarie 2015 (38 de zile calendaristice), 09 ianuarie 2015-08 ianuarie 2016 (38 de zile calendaristice), 09 ianuarie 2016-21 septembrie 2016 (27 de zile calendaristice) și pentru ajutorul material prevăzut pentru anii 2014-2016, în conformitate cu legislația în vigoare (Vol.I, f.d.49).

În rezultatul adresării lui Veaceslav Popa către Primăria mun.Chișinău cu cererea înregistrată sub nr. P-8360/2/16 din 13 octombrie 2016, prin care a solicitat de a-i fi achitate penalitățile în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale reținute în perioada septembrie 2015-august 2016 și a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu (pentru perioada septembrie 2015-august 2016) în legătură cu încălcarea termenilor de plată a acestuia, i s-a comunicat prin răspunsul nr. P-8360/2/16 din 14 noiembrie 2016 că Primăria mun. Chișinău nu a avut intenția de a evita executarea hotărârii judecătorești, doar că din cauza situației financiare dificile prejudiciul a fost achitat imediat la apariția posibilității financiare (Vol.I, f.d.50).

Drept urmare a dezacordului cu răspunsul primit, la 29 noiembrie 2016, reclamantul Veaceslav Popa a depus împotriva Primăriei mun.Chișinău cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea sumelor pretinse pentru perioada septembrie 2015-august 2016, prin intermediul instanței de judecată (Vol.I, f.d.41-43).

Aici este de remarcat că inițial reclamantul Veaceslav Popa a depus la 09 septembrie 2016 o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun.Chișinău prin care a solicitat încasarea penalităților și a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015 (Vol.I, f.d.2-5).

În final, prin cererea de concretizare, reclamantul Veaceslav Popa, reprezentat de avocatul Cristina Ermurachi, a solicitat încasarea penalității în mărime de 0,1 % din 4455 de lei (salariul mediu lunar) pentru fiecare zi de întârziere, din plățile salariale reținute pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, în mărime de 73763,87 de lei cu titlu de penalitate, în temeiul art. 330 alin. (2) Codul muncii; încasarea sumei de 16182,91 de lei cu titlu de compensare a pierderilor unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, în temeiul art. 253 din Codul de procedură civilă, încasarea sumei de 45229,38 de lei cu titlu de prejudiciu material, în temeiul art. 619 Cod civil, pentru imposibilitate de a se folosi de salariu în perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015, încasarea sumei de 10807,86 de lei cu titlu de penalitate, în temeiul art. 330 alin. (2) Codul muncii, în mărime de 0,1% din 4455 de lei (salariul mediu lunar) pentru fiecare zi de întârziere din plățile salariale reținute pentru perioada septembrie 2015- august 2016, încasarea sumei de 481,15 lei cu titlu de compensare a pierderilor unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor

de plată a acestuia în perioada septembrie 2015-august 2016, în temeiul art. 253 din Codul de procedură civilă, încasarea sumei de 7928,42 de lei cu titlu de prejudiciu material, în temeiul art. 619 Cod civil, pentru imposibilitatea de a se folosi de salariu în perioada septembrie 2015-august 2016, încasarea sumei de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (Vol.I, f.d.202).

Prin hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Popa împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la încasarea penalităților în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere a plăților salariale, a sumelor de compensare a pierderilor unei părți din salariu, în legătură cu încălcarea termenilor de plată, a prejudiciului material pentru perioada 09 septembrie 2013-26 august 2015 și septembrie 2015-august 2016, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (Vol.I, f.d.270, 279-287, Vol.II, f.d.20-30).

Colegiul reiterează că examinarea cauzei în ordine de apel s-a desfășurat în lipsa reclamantului Veaceslav Popa, care a și declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe. Or, aceasta nu constituie decât o încălcare a normelor de drept procedural și constituie temei de casare a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Prin încheierea din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptată spre examinare cererea de apel depusă de Veaceslav Popa și a fost stabilită data examinării cererii de apel pentru 30 octombrie 2018 ora 14:30 (Vol.II, f.d.9).

Art. 376 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sânt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Astfel, în conformitate cu art. 102 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

La caz, Colegiul precizează că apelantul Veaceslav Popa a fost înștiințat de către instanța de apel despre data, ora și locul examinării cauzei în ordine de apel, expedind în adresa lui Veaceslav Popa citație pentru ședința de judecată din 30 octombrie 2018 ora 14:30 (Vol.II, f.d.10) și care a fost recepționată de către Veacesla Popa la 15 octombrie 2018, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.11).

Colegiul notează că apelantul/recurentul Veaceslav Popa la 29 octombrie 2018, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa instanței de apel o cerere de amânare, invocând imposibilitatea de a fi prezent la ședința de judecată din 30 octombrie 2018 stabilită pentru examinarea cauzei în ordine de apel, din motivul antrenării în calitate de reprezentant al asociațiilor SRL „Carpediem” la 30 octombrie 2018 ora 14:00 în ședință de judecată în cauza SRL „Carpediem” privind intentarea procesului de insolvență la Judecătoria Bălți, sediul Falești (Vol.II, f.d.14). Or, prin procesul-verbal al Adunării Generale extraordinare a asociațiilor SRL „Carpediem”, nr. 2/2017 din 11 decembrie 2017, atașat la cererea de amânare, s-a aprobat desemnarea lui Veaceslav Popa de a reprezenta interesele debitorului și ale

asociațiilor, inclusiv pentru a participa la procedura de insolvență (Vol.II, f.d.17-18).

Deși, apelantul/recurentul Veaceslav Popa a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată din 30 octombrie 2018 stabilită pentru examinarea apelului declarat împotriva hotărârii primii instanțe de către el însuși, instanța de apel a soluționat cauza civilă în ordine de apel, fără a pune în discuție cererea de amânare înaintată, pronunțând decizia pe caz.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a cita ca fiind pertinente prevederile art. 377 Cod de procedură civilă, în conformitate cu care președintele ședinței de judecată deschide ședința și anunță cauza, numele apelantului, instanța a cărei hotărâre este atacată, constată prezența participanților la proces și reprezentanților, determină identitatea celor prezenți, verifică împuternicirile persoanelor cu funcție de răspundere și ale reprezentanților.

Or, la deschiderea ședinței de judecată din 30 octombrie 2018 în instanța de apel, președintele ședinței a constatat absența părților la proces, invocând respectarea procedurii legale de înștiințare a acestora, însă nu a anunțat despre cererea de amânare parvenită de la apelant și nici nu a pus-o în discuție.

Art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă stipulează posibilitatea judecării apelului în cazul neprezentării în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, însă nu este exclusă obligația instanței de a soluționa cererile parvenite de la participanți.

Dealtfel, în conformitate cu art. 380 alin. (3) Cod de procedură civilă, cererea și demersurile înaintate se soluționează în conformitate cu prevederile art.48 și 203, instanța de apel nefiind în drept să le respingă din motivul respingerii lor în primă instanță.

În această ordine de idei, pornind de la criticile recurentului aduse deciziei contestate, Colegiul notează că instanța de apel nu a soluționat sub aspectul temeiniciei/netemeinciei a cererii depuse de către Veaceslav Popa privind amânarea examinării apelului declarat de însuși Veaceslav Popa. Or, în condițiile înaintării unei astfel de cereri, apelantul și-a exprimat dorința și intenția de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel.

Or, respectarea principiului contradictorialității dezbaterilor și a dreptului la apărare presupune posibilitatea părților de a participa în mod activ în desfășurarea judecării, atât prin susținerea și dovedirea drepturilor proprii, cât și prin dreptul de a constata susținerile părții adverse și de a-și exprima poziția procesuală chiar față de măsurile pe care instanța le dispune. Astfel, pentru respectarea și asigurarea contradictorialității în procesul civil, instanța are obligația de a pune în discuție toate cererile, excepțiile, împrejurările de fapt sau temeiurile de drept prezentate de părți, conform legii sau chiar și în cazul invocării acestora din oficiu.

Mai mult, apelantul prin cererea de amânare a justificat imposibilitatea de a fi prezent la termenul de judecată din motive întemeiate, iar depunerea cererii de amânare a fost efectuată înaintea pronunțării actului de dispoziție.

În acest sens, Colegiul reiterează că depunerea cererii de amânare de către apelantul/recurentul Veaceslav Popa a fost dictată de imposibilitatea de a fi prezent la ședința de judecată din 30 octombrie 2018 stabilită pentru examinarea cauzei în ordine de apel, din motivul antrenării în calitate de reprezentant al asociațiilor SRL

„Carpediem” la 30 octombrie 2018 ora 14:00 în ședință de judecată în cauza SRL „Carpediem” privind intentarea procesului de insolvență la Judecătoria Bălți, sediul Falești (Vol.II, f.d.14).

Subsecvent, Colegiul evocă nu doar extrasul din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor privind datele despre ședința de judecată numită în cauza SRL „Carpediem” privind intentarea procesului de insolvență la Judecătoria Bălți, sediul Falești, pentru data de 30 octombrie 2018 ora 14:00, anexat la cerea de amânare depusă în instanța de apel (Vol.II, f.d.16), dar și încheierea din 30 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Falești, în care se identifică participarea la ședința de judecată a reprezentantului debitorului, Veaceslav Popa (Vol.II, f.d. 41-47).

În conjunctura dată, se consideră a fi justificată cererea de amânare a apelantului Veaceslav Popa, or, imposibilitatea lui de a fi prezent la examinarea cauzei în ordine de apel la 30 octombrie 2018 ora 14:30 a fost confirmată prin probe plauzibile/concludente.

De altfel, în conformitate cu art. 206 alin. (5) Cod de procedură civilă la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Astfel, prin faptul că instanța s-a pronunțat asupra fondului apelului fără a examina amintita cerere a fost încălcat dreptul la apărare al părții apelante și prin aceasta dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenție. Chiar în noțiunea de proces echitabil se circumscrie respectarea și aplicarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare.

Colegiul reiterează că atât în textul procesului-verbal al ședinței de judecată din 30 octombrie 2018 (Vol.II, f.d.19), cât și în textul deciziei adoptate la examinarea cererii de apel depuse de Veaceslav Popa, nu se identifică anumite ipoteze ale instanței de apel care ar atesta expunerea instanței asupra cererii de amânare (Vol.II, f.d.21-30).

În corolar, instanța de apel, prin judecarea cauzei civile în ordine de apel, în lipsa apelantului, imposibilitatea căruia de a fi prezent în ședință de judecată a fost confirmată, nu i-a asigurat disponibilitatea în drepturi, ce constă în posibilitatea, în primul rând de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, prin ce s-au încălcat prevederile art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, prin examinarea apelului în lipsa apelantului Veaceslav Popa, care nu a solicitat o singură dată amânarea examinării apelului, a fost încălcat în mod direct dreptul acestuia la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În favoarea celor expuse, Colegiul notează că articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul participanților de a participa efectiv la proces. Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și este dificil de a vedea în această cauză cum ar fi putut să-și exercite aceste drepturi reclamantul fără a fi prezent (Russu c. Moldovei, cererea nr. 7413/05, hotărârea din 13 noiembrie 2008, § 26).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o

examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Din aceste considerente, având în vedere cerințele dreptului la un proces echitabil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite de Veaceslav Popa și a casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Veaceslav Popa.

Se casează integral decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Popa împotriva Primăriei municipiul Chișinău cu privire la încasarea penalității de întârziere, a sumelor de compensare a pierderii unei părți din salariu, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu

Victor Burduh